

שם מקצוע הבחינה: מחנכות- מטפלות בפעוטות
במעונות יום
סמל שאלון: 9023
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

בחינת גמר – נוער תשע"ט

מחנכות – מטפלות בפעוטות במעונות יום

סמל שאלון: 9023

מספר מערכת: 3012

הנחיות לנבחן:

קרא בעיון את ההנחיות לפני שתשיב על השאלות.
בשאלון שלפניך 50 שאלות רב-ברירה. עליך לענות על כולן (לכל שאלה – 2 נקודות).
סמן את תשובותיך בדף התשובות בלבד.

אין לסמן דבר על גבי השאלון עצמו.

הוראות מיוחדות/כלליות:

1. סמן את התשובה שבחרת בדף התשובות.
2. אין לסמן דבר על השאלון עצמו.
3. בסיום המבחן יש להחזיר את השאלון, את דף התשובות, ואת מחברת הבחינה למשגיח/ה.

לרשותך: שלוש שעות.

מס' מחברת

הערה חשובה:

קבלת שאלון הבחינה, מחברת הבחינה/דף התשובות והשימוש בהם יהוו מבחינת משרדנו אישור של ידיעת ההנחיות לשמירה על טוהר הבחינות על כל המשתמע מכך ומחויבות הנבחן לפעול בהתאם.

ההנחיות כתובות בלשון זכר, אולם מכוונות לנבחנת ולנבחן כאחד.

בהצלחה!

© כל הזכויות שמורות למדינת ישראל
אין להעתיק לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשדר או לקלוט
בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – שום חלק משאלון זה.
לא ייעשה שימוש מסחרי ופרסומי מכל סוג שהוא ללא רשות בכתב
מאת מנהל מחלקת הבחינות של משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

1. התפיסה האידיאולוגית-חינוכית של רוסו היא:

- א. יצר לב האדם רע מטבעו.
- ב. יצר לב האדם טוב מטבעו.
- ג. יצר לב האדם גם טוב וגם רע מטבעו.
- ד. יצר לב האדם אינו תלוי בטבע.

2. התפיסה החינוכית של סקינר היא:

- א. באמצעות חיזוקים ועונשים ניתן לעצב את התנהגותו של האדם.
- ב. באמצעות חיזוקים ועונשים לא ניתן לעצב את התנהגותו של האדם.
- ג. באמצעות חיזוקים ועונשים האדם חופשי בבחירת מעשיו.
- ד. באמצעות חיזוקים ועונשים לא ניתן להכתיב את התנהגותו של האדם.

3. שיטת מונטסורי:

- א. מתרכזת בפעילות קולקטיבית (משותפת) ומצמצמת פעילות אינדיבידואלית (אישית).
- ב. מתרכזת בפעילות רב-גילית ומצמצמת פעילות חד-גילית.
- ג. מצמצמת פעילות קולקטיבית (משותפת) ומתרכזת בפעילות אינדיבידואלית (אישית).
- ד. מצמצמת פעילות רב גילית ומתרכזת בפעילות חד-גילית.

4. על פי פרבל המשחק הוא:

- א. אמצעי שמוביל לרווחת המבוגרים.
- ב. אמצעי שמוביל למניעת שיעמום.
- ג. אמצעי שמוביל לשיתוף פעולה.
- ד. אמצעי שמוביל ללמידה אמיתית.

5. קשיי ההסתגלות של הילד למעון בימים הראשונים נובעים מ:

- א. הסביבה החינוכית.
- ב. הסביבה המוכרת.
- ג. הסביבה החדשה.
- ד. הסביבה הטבעית.

6. ההתייחסות של המחנכת-מטפלת אל הילד במעון צריכה להיות בהתאם ל:

- א. מוצאו העדתי והחברתי של הילד.
- ב. סבלנותה של המחנכת-מטפלת.
- ג. שלבי ההתפתחות הממוצעים.
- ד. התפתחותו האישית של הילד.

7. כדי לסייע לילד בהתפתחותו החברתית על המחנכת-מטפלת:

- א. להרבות במתנות ופרסים.
- ב. להכריח, לזוטר ולסלוח.
- ג. לעודד ולהתייחס בכבוד לילד.
- ד. להכריח אותו לשחק עם חברים.

8. מהי הדרך הנכונה לטפל במריבות בין ילדים?

- א. צריך ללמד ילדים להחזיר מכות.
- ב. צריך לעודד מריבות, מכיוון שדבר זה מחזק את אומץ הלב.
- ג. צריך לחזק התנהגות שאין בה מריבות.
- ד. צריך לעודד מריבות, כי לילדים יש הרבה מרץ.

9. בתחום הרגשי, ההישג החשוב ביותר לילד בשנת החיים הראשונה הוא:

- א. העצמאות האישית.
- ב. האמון והביטחון בסביבה.
- ג. ההזדהות המינית.
- ד. הקשר לבני גילו.

10. כיצד מתפתח האמון של התינוק בעצמו ובמטפלו?

- א. על-ידי מילוי הצרכים הרגשיים שלו.
- ב. על-ידי מילוי הצרכים הפיסיים שלו.
- ג. על-ידי מילוי כל צרכיו של התינוק.
- ד. האמון מתפתח באופן טבעי כשנולד התינוק.

11. ההבדלים בהתפתחות המוטורית (תנועתית) אצל פעוטות בריאים לרוב:

- א. מתגברים עם הזמן.
- ב. מצטמצמים עם הזמן.
- ג. נותרים יציבים לאורך זמן.
- ד. לא מתקיימים, בדרך כלל.

12. תקופה קריטית בהתפתחות הילד היא:

- א. תקופה שבה ההתפתחות הרגשית חשובה ביותר.
- ב. תקופה שבה המערכת בשלה ללמוד כישור ספציפי (ייחודי).
- ג. תקופה שבה הילד רוכש מיומנויות חברתיות.
- ד. תקופה שבה מתרחשת טראומה (חווייה קשה).

13. אחד ההבדלים בין התיאוריה של אריקסון לזו של פרויד הוא:

- א. פרויד האמין שטבע האדם טוב מיסודו, ואריקסון ראה בחברה גורם מעכב.
- ב. שלבי ההתפתחות אצל פרויד מגיעים עד גיל ההתבגרות, ואריקסון דיבר על התפתחות לאורך כל החיים.
- ג. פרויד האמין שההתפתחות מבוססת על דרישות החברה, ואריקסון האמין שההתפתחות מבוססת על אינטראקציה (הדדיות) עם הסביבה.
- ד. אריקסון האמין שההתפתחות מונעת בעיקר מהתגברות על הדחף המיני, ופרויד דחה טענה זו.

14. אחד הדברים, שנרכשים בשלב הסנסו-מוטורי (חושי-תנועי), על פי פיאז'ה, הוא:

- א. קביעות האובייקט.
- ב. שימור הכמות.
- ג. התגברות על תפיסה אגוצנטרית.
- ד. היכולת לעשות אופרציות מוחשיות.

15. איזה משפט מתאר את הקונפליקט, על פי פרויד?

- א. סיפוק תמידי של העונג.
- ב. לא תמיד רוצים בעונג.
- ג. כשהרצון בעונג נתקל במציאות הפוכה.
- ד. חוסר סיפוק תמידי של העונג.

16. על פי אריקסון, גיל לידה עד שנה הוא שלב:

- א. של פיתוח אמון מול חשדנות.
- ב. של פיתוח האני מול ייאוש.
- ג. של פיתוח אוטונומיה מול בושה.
- ד. של פיתוח אינטימיות מול בדידות.

17. מה מאפיין את הראייה של תינוקות, שזה עתה רק נולדו?

- א. קוצר ראייה+ בעיה במיקוד.
- ב. ראיית התינוק זהה לראיית המבוגרים.
- ג. לתינוקות יש קושי להתמקד בחפצים זזים.
- ד. התינוק אינו רואה בימיו הראשונים.

18. מה מאפיין תינוק בן יומו?

- א. אין לו רגש, ולכן אינו מגיב.
- ב. הוא מנותק מהעולם, ואינו משתף פעולה.
- ג. הוא קולט את הסביבה, אך אינו מגיב בדיבור.
- ד. אינו מרגיש ואינו מדבר.

19. כשילד חושב, שהשמש שוקעת כדי שאבא יחזור הביתה לשחק איתו, ושיש תוכנית המשודרת רק

בטלוויזיה שלו, זו דוגמה ל:

- א. קביעות האובייקט.
- ב. חשיבה היפותטית.
- ג. אגוצנטריות.
- ד. שימוש בסמלים.

20. פעוטה בת שנה הובאה ליום הראשון שלה במעון. אמא שלה הושיבה אותה על השטיח כדי לשחק. לאחר מספר דקות יצאה האם כדי לעשן בחצר. הפעוטה נראתה רגועה, ופתאום פרצה בבכי, אך התנחמה בקלות, כאשר ניגשה אליה המחנכת-מטפלת והרימה אותה בידיה. כשאמה חזרה לחדר וקראה לה, הפעוטה כלל לא הפנתה אליה את מבטה.
איזה דפוס התקשרות מראה הפעוטה?

- א. התקשרות בטוחה.
- ב. התקשרות לא בטוחה – נמנעת.
- ג. התקשרות אמביוולנטית.
- ד. אינה מראה דפוס התקשרות מוגדר.

21. פעוטה בת שנתיים נקלטה היטב במעון. כעבור כשלושה חודשים החלה לבכות בבקרים ולהתנגד להפרדה מהאם ולהישארות במעון.

תפקיד המחנכת-מטפלת במקרה זה הוא:

- א. להציע לאם להתעלם מהבכי ולעזוב את המקום.
- ב. להציע לאם להשאיר את הפעוטה בבית מספר ימים.
- ג. להציע לאם להעניש את הפעוטה ולא לתת לה תשומת לב.
- ד. לבדוק עם האם את סיבת השינוי שחל בהתנהגות הילדה.

22. בוקר אחד נכנס טכנאי מזגנים לכתת הפעוטים כדי לתקן תקלה במזגן. אחד הילדים פוחד ומתחיל לבכות.

תפקיד המחנכת-מטפלת במקרה זה הוא:

- א. להצמיד חבר לילד כדי שירגיע אותו.
- ב. לגשת אל הילד ולהרגיע אותו.
- ג. לבקש מהטכנאי לעזוב את החדר.
- ד. לקרב את הילד לטכנאי כדי שיראה שאין מה לפחד.

23. מהי הדרך הנכונה להקניית הרגלים?

- א. מתן חופש פעולה לרצון להתנסות.
- ב. מתן עידוד ודוגמה אישית עקבית.
- ג. מתן עונשים הקשורים להרגלים.
- ד. מתן הסברים מילוליים קצרים.

שם מקצוע הבחינה: מחנכות- מטפלות בפעוטות
במעונות יום
סמל שאלון: 9023
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

24. תפריט מאוזן בארוחות המעון חשוב כדי:

- א. שהמחנכת-מטפלת תוכל להגיש לכל הילדים את אותו האוכל בצורה שווה.
- ב. שהמחנכת מטפלת תוכל לשמור על איזון, שיווי משקל ויציבות.
- ג. שהמחנכת-מטפלת תוכל להשתמש במאזניים עבור התפתחות הילדים.
- ד. שהמחנכת-מטפלת תגיש את מרכיבי המזון הדרושים להתפתחות הילדים.

25. מהו סוג הקשר שבין הילד והסביבה?

- א. חד צדדי- הילד משפיע על הסביבה והסביבה אינה משפיעה עליו.
- ב. חד צדדי- הסביבה משפיעה עליו והוא אינו משפיע עליה.
- ג. אין קשר- הילד אינו משפיע על הסביבה והסביבה אינה משפיעה עליו.
- ד. קשר גומלין- הסביבה משפיעה על הילד והילד משפיע עליה.

26. כשילד בן שנתיים, בעת פעילות בציור, אווז בגיר שעווה פעם ביד ימין ופעם ביד שמאל, כיצד על

המחנכת-מטפלת לנהוג?

- א. עליה לא להתייחס לתופעה זו.
- ב. עליה להעביר את גיר השעווה ליד ימין של הילד.
- ג. לבקש מהילד להעביר את הגיר ליד ימין.
- ד. להקפיד להציע את הגיר רק ליד ימין.

27. כשתינוק מפנה את ראשו לכיוון מקור צליל, שהוא שומע, הדבר מצביע על:

- א. התמצאות במרחב.
- ב. התמצאות במוסיקה.
- ג. תינוק עצבני.
- ד. תינוק מוסיקלי.

28. כשפעוט נושך את חברו, מהי התגובה הנכונה של המחנכת מטפלת?

- א. להציב גבולות ברורים ועקביים, תוך אמירה חד משמעית, שאין לנשוך. אמנם הפעוט אינו מבין תמיד את המלל, אך הוא מבין את טון הדיבור.
- ב. להציב גבולות ברורים ועקביים, תוך הדרכה מילולית לילד הנפגע לנשוך בחזרה למען ירגיש הנושך את הכאב, שגרם לו.
- ג. להציב גבולות ברורים ועקביים- עליה לקחת את ידו של הפוגע ולנשוך אותה באמצעות פיה ולהמליל "עכשיו אתה מרגיש איזה כאב גרמת!".
- ד. להציב גבולות ברורים ועקביים תוך המללה "ילדים אינם נושכים, כלבים נושכים".

29. לצורך פיתוח הלשון והשפה של הפעוט בגיל הרך, הדרך הנכונה ביותר של המחנכת-מטפלת היא:

- א. להמעיט בדיבור ולחסוך במילים.
- ב. לדבר אל הילד במשפטים מורכבים.
- ג. לדבר בשפת הילד- בשפה התינוקית.
- ד. לדבר, להסביר, להמליל, לספר ולשיר.

30. "תיבות ממויינות" (תיבות פעילות) הניתנות לפעילות משחקית לפעוטות במעון הן:

- א. עזר סביבתי כדי שלא יהיה לכלוך במעון ובסביבתו.
- ב. עזר ארגוני שמטרתו היא חינוך לסדר ולניקיון.
- ג. עזר חברתי לשמירה על יחסים חיוביים בין הילדים.
- ד. עזר הוראתי שמטרתו היא מיון והכרת חומרים מהסביבה.

31. הפעילות בבצק תורמת לפעוטות בני שנה וחצי ל:

- א. עידון היצרים (סובלימציה).
- ב. עידון כפות הידיים (מניקור).
- ג. להכרת תהליכי אפייה.
- ד. להכרת תהליכי תסיסה.

32. מטרת הפעילות בחצרות כיתות המעון היא:

- א. לאפשר לימוד הרגלי ניקיון.
- ב. לאפשר פורקן נפשי וגופני.
- ג. לאפשר לימוד הרגלי סדר.
- ד. לאפשר להורים לראות את ילדיהם.

33. מטרת תכנון "פעילות-מעבר" מפעילות אחת לאחרת נועד כדי:

- א. להקל על המבשלת כדי שיהיה לה קצת שקט.
- ב. להקל על הילדים ולהקנות להם הרגלים.
- ג. להקל על ההורים לקחת את הילדים הביתה.
- ד. להקל על ניקוי החדר ולשמור על הרגלי ניקיון.

34. כדי לאפשר פעילות של הגשת חומרים בציור על המחנכת-מטפלת לארגן כך את השולחנות

לפעוטות בני שנה וחצי:

- א. להניח את כל הדפים וסט צבעים במרכז השולחן.
- ב. להניח דף לכל פעוט וסט צבעים במרכז השולחן.
- ג. להניח דף וצבע אחד לכל אחד מהפעוטות.
- ד. להניח דף לכל פעוט וסט צבעים על ידו.

35. פעוט בן שנה משחק בשלווה בקוביות. המחנכת-מטפלת מריחה שהחיתול שלו מלא, כיצד עליה

לנהוג?

- א. לגשת אליו עם חיתול נקי ומגבון ולהחליף לו את החיתול תוך כדי המשחק כדי שלא תופרע הפעילות שלו.
- ב. לחכות שיגמור לשחק, ורק אז לגשת אליו ולקחת אותו ולהחליף חיתול במקום המיועד לכך.
- ג. לגשת אליו ולקחת אותו מיד לחדר המיועד לכך ולהחליף חיתול כדי למנוע ריח רע בכל הכיתה.
- ד. לגשת אליו ולהסביר לו שהחיתול מלוכלך, ולכן צריך להחליף חיתול, ולהבטיח שבגמר ההחלפה יחזור לשחק.

36. מחנכת-מטפלת רוצה ללמד את נושא "פירות הקיץ", מהי הדרך הנכונה להגיש את הנושא?

- א. על-ידי הקראת סיפור על פירות העונה.
- ב. בסיפור בעל-פה על פירות העונה.
- ג. דרך הכרת פירות העונה במציאות לתצלום הפירות.
- ד. דרך תצלום הפירות להכרת הפירות במציאות.

37. בכיתת פעוטות המחנכת-מטפלת שואלת שאלות והילדים משיבים. מהי הדרך המקצועית להגיב

על תשובות הפעוטות?

- א. להציע עבור הפעוטות את התשובות.
- ב. לשלול ללא דיחוי תשובות שגויות.
- ג. לחזור על כל התשובות הנכונות והשגויות.
- ד. לחזק ולהרחיב תשובות נכונות.

38. מהי דרך הלמידה העיקרית מגילאי לידה עד גיל שלוש?

- א. הקשבה לדיבור.
- ב. צפייה בטלוויזיה.
- ג. ריכוז והתמדה.
- ד. ניסוי וטעייה.

39. בעת פעילות שיר עם תנועה, המחנכת-מטפלת מדגימה תנועות. באיזו דרך לומדים הפעוטות

את התנועות?

- א. באמצעות חיקוי.
- ב. באמצעות סקרנות.
- ג. באמצעות הקשבה.
- ד. באמצעות דמיון.

40. התרומה החשובה ביותר לפעוט בהתנסות בצבעי אצבעות היא ל:

- א. התפתחות החברתית-תרבותית.
- ב. התפתחות החושית-תנועתית.
- ג. העשרת השפה.
- ד. העשרת אוצר המילים.

41. חשוב להקריא לפעוטות סיפור בנעימת קול (אינטונציה) מגוונת כי:

- א. זה מסייע לפיתוח המוטוריקה הגסה.
- ב. זה מסייע לפיתוח המוטוריקה העדינה.
- ג. זה תורם לפיתוח שמיעה איכותית.
- ד. זה תורם להעלאת הקשב והסקרנות.

42. הספר הראשון, שמראים לתינוקות, הוא ספר תמונות כי:

- א. כך יכירו התינוקות חפצים חדשים.
- ב. כך יעזרו התמונות לפתח את ראיית התינוקות.
- ג. כך ניתן לחבב ספרים על תינוקות.
- ד. כך יכירו התינוקות את כל צבעי הקשת.

43. חשוב להפריד בין פינות שקטות לפינות רועשות כדי:

- א. לעודד פעילות מוטורית.
- ב. לאפשר ריכוז במשחק.
- ג. לעודד פעילות עצמאית.
- ד. לאפשר קשרים חברתיים.

44. כיצד רצוי לתכנן את פינות המשחק לפעוטות, כך שיעודדו עצמאות?

- א. לאפשר נגישות טובה לכל פינות המשחק.
- ב. לאפשר נגישות טובה רק לפינות שקטות.
- ג. לאפשר נגישות טובה רק לפינות רועשות.
- ד. לאפשר נגישות טובה רק לפינות המתחלפות.

45. מדוע חשוב להנהיג הגשת הארוחות בשעות קבועות?

- א. כי זה נותן הרגשת עקביות לפעוטות.
- ב. כי זה נותן הרגשת שייכות לפעוטות.
- ג. כי זה מסייע למחנכות-מטפלות לנוח.
- ד. כי זה מסייע להגיש את כל אבות המזון.

שם מקצוע הבחינה: מחנכות- מטפלות בפעוטות
במעונות יום
סמל שאלון: 9023
מועד הבחינה: 2019
מסלול תעשייתי

46. בכיתת הפעוטות רוצים ללמד את הילדים ליטול ידיים לפני הארוחה ולאחריה. מה על המחנכת-

מטפלת לעשות?

- א. לעזור להם בהתמדה ליטול את הידיים לפני הארוחה ואחרי הארוחה.
- ב. לעזור להם מדי פעם ליטול את הידיים לפני הארוחה ואחרי הארוחה.
- ג. להדגים להם בהתמדה כיצד נוטלים ידיים לפני הארוחה ואחריה.
- ד. להדגים להם מדי פעם כיצד נוטלים ידיים לפני הארוחה ואחרי הארוחה.

47. איזה שינוי בסדר היום במעון מומלץ לעשות עם בוא הקיץ?

- א. לאכול ארוחת צהריים אחרי שנת הצהריים.
- ב. לאכול ארוחת פירות גדולה לפני השינה.
- ג. לצאת לחצר אחרי ארוחת הבוקר.
- ד. לצאת לחצר אחרי ארוחת הצהריים.

48. חשוב שיהיה לפעוט סדר יום קבוע, המשתנה בהתאם לצרכים, כי:

- א. הוא גורם להתפתחות פיסית מהירה.
- ב. הוא גורם להתפתחות שכלית מהירה.
- ג. הוא תורם לתחושת אי סדר ואי נוחות.
- ד. הוא תורם לתחושת קביעות וביטחון.

49. את חומרי הניקוי יש לאחסן ב:

- א. מקום שניתן לראות אם הפעוטות ניגשים אליו.
- ב. מקום שלא בהישג ידם של הפעוטות.
- ג. שירותי הפעוטות על מדף נמוך.
- ד. כניסה לשירותי הפעוטות.

50. קשר מקצועי נבנה לטובת הילד בין ההורים והמחנכות-מטפלות כאשר:

- א. המחנכת-מטפלת מלמדת את ההורים כיצד לחנך את ילדם.
- ב. המחנכת-מטפלת מקשיבה להורים ומכילה את הצרכים שלהם.
- ג. המחנכת-מטפלת דורשת מההורים לבצע מטלות עם הילדים.
- ד. המחנכת-מטפלת מאבחנת בעיות התפתחות ומלמדת כיצד לפתור אותן.

בהצלחה!